

**Наредба за единните държавни изисквания за придобиване на
висше образование по специалностите от професионално
направление "Здравни грижи" за образователно-квалификационна
степен "професионален бакалавър по ..."**

В сила от учебната 2008 - 2009 г.

Приета с ПМС № 238 от 26.09.2008 г.

Обн. ДВ. бр.87 от 7.10.2008 г., изм. и доп. ДВ. бр.1 от 2 януари 2024г.

**Раздел I.
Общи положения**

Чл. 1. (1) С наредбата се определят единните държавни изисквания за придобиване на висше образование по специалностите от професионално направление "Здравни грижи" за образователно-квалификационна степен "професионален бакалавър по ...".

(2) Висше образование по специалностите "Медицински лаборант", "Рентгенов лаборант", "Рехабилитатор", "Инспектор по общественото здраве", "Помощник-фармацевт", "Зъботехник" и "Масажист (с увредено зрение)" за образователно-квалификационна степен "професионален бакалавър по ..." със съответната професионална квалификация се придобива в колежи, които отговарят на изискванията на Закона за висшето образование и на наредбата.

(3) Формата на обучение е редовна.

Чл. 2. (1) За студенти се приемат кандидати, завършили средно образование и положили успешно конкурсен изпит, определен от висшето училище, или по реда на чл. 68, ал. 4 от Закона за висшето образование.

(2) За специалността "Масажист (с увредено зрение)" се приемат само лица с увредено зрение.

(3) Оценяването на конкурсните работи се извършва по шестобалната система.

Раздел II.

**Съдържание на обучението за придобиване на висше образование
по специалностите "Медицински лаборант", "Рентгенов лаборант",
"Рехабилитатор", "Инспектор по общественото здраве", "Помощник-
фармацевт", "Зъботехник" и "Масажист (с увредено зрение)"**

Чл. 3. (Доп. - ДВ, бр. 1 от 2024 г.) Обучението за придобиване на образователно-квалификационна степен "професионален бакалавър по ..." с професионални квалификации "Медицински лаборант", "Рентгенов лаборант", "Рехабилитатор", "Инспектор по общественото здраве", "Помощник-фармацевт", "Зъботехник" и "Масажист (с увредено зрение)" е с продължителност по учебен план 3 години, съответстващи на 6 семестъра, с общ минимален хорариум 3200 академични часа и придобиване на не по-малко от 180 кредита по Системата за натрупване и трансфер на кредити. Обучението съответства на ниво 6А от Националната квалификационна рамка.

Чл. 4. (1) Обучението включва теоретична и практическа подготовка.

(2) Теоретичната подготовка се осъществява чрез задължителни, избираеми и факултативни учебни дисциплини под формата на лекции, семинари и практически упражнения. Теоретичната подготовка е с продължителност не по-малко от 5 семестъра.

(3) Практическата подготовка се осъществява, както следва:

1. учебна практика (клиничен стаж) от I до V семестър включително;
2. преддипломен стаж с продължителност не по-малко от един семестър.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 1 от 2024 г.) Практическата подготовка се провежда в лечебни заведения, получили одобрение от министъра на здравеопазването за обучение на студенти по чл. 90, ал. 1, т. 2 от Закона за лечебните заведения, както и национални центрове по проблемите на общественото здраве, получили акредитация по съответната специалност по реда на Закона за висшето образование.

Чл. 5. (1) Задължителните учебни дисциплини за придобиване на образователно-квалификационна степен "професионален бакалавър по ..." и минималният им хорариум са съгласно приложението.

(2) В учебния план могат да се включват като задължителни и други учебни дисциплини извън посочените в ал. 1.

(3) Практическата подготовка в обучението за придобиване на образователно-квалификационна степен "професионален бакалавър по ..." се организира от колежа в съответствие с конкретния учебен план по всяка специалност и е с минимална продължителност по специалности, както следва:

1. "Медицински лаборант" - 1140 академични часа;
2. "Рентгенов лаборант" - 1095 академични часа;
3. "Рехабилитатор" - 1305 академични часа;
4. "Инспектор по общественото здраве" - 1060 академични часа;
5. "Масажист (с увредено зрение)" - 1135 академични часа,
6. "Помощник-фармацевт" - 1200 академични часа;
7. "Зъботехник" - 1235 академични часа.

(4) Преддипломният стаж е не по-малко от 600 астрономически часа за всяка специалност.

(5) Избираемите и факултативните учебни дисциплини и техният хорариум се определят от висшето училище, като хорариумът на факултативните учебни дисциплини не може да надхвърля 10 на сто от общата аудиторна заетост.

(6) Съотношението между лекции, упражнения и учебна практика за придобиване на образователно-квалификационна степен "професионален бакалавър по ..." се определя от висшето училище, като часовете за практическа подготовка са не по-малко от 50 на сто от общия хорариум.

(7) Като цифрово изражение на студентската заетост, необходима за усвояване на определени знания и умения в процеса на обучението, в учебните планове по специалности се вписват кредити в съответствие с наредбата по чл. 44а, ал. 7 от Закона за висшето образование.

Чл. 6. (1) Лекционните курсове по задължителните учебни дисциплини, определени в приложението по чл. 5, ал. 1, както и семестриалните изпити по тях се провеждат от хабилитирани в съответното научно направление преподаватели или от преподаватели с образователна и научна степен "доктор". До 50 на сто от лекционните курсове по тези дисциплини могат да бъдат възлагани на нехабилитирани преподаватели с образователно-квалификационна степен "магистър".

(2) Практическото обучение (учебна практика и преддипломен стаж) и упражненията се провеждат от преподаватели, завършили съответната медицинска специалност, с образователно-квалификационна степен "бакалавър" или "магистър" по специалността "Управление на здравните грижи" от професионално направление "Обществено здраве" с професионална квалификация "ръководител на здравните грижи и преподавател по практика".

(3) (Нова - ДВ, бр. 1 от 2024 г.) Практическото обучение (учебна практика и преддипломен стаж) и упражненията в обучението за придобиване на образователно-квалификационна степен "професионален бакалавър по ..." по специалност "Масажист (с увредено зрение)" могат да се провеждат и от преподаватели със специалност "Рехабилитатор" с образователно-квалификационна степен "бакалавър" или "магистър" по специалността "Управление на здравните грижи" от професионално направление "Обществено здраве" с професионална квалификация "ръководител на здравните грижи и преподавател по практика".

(4) (Предишна ал. 3 - ДВ, бр. 1 от 2024 г.) Не по-малко от 50 на сто от преподавателите по ал. 1 са на основен трудов договор във висшето училище и са назначени в съответствие със Закона за висшето образование и Закона за научните степени и научните звания.

Раздел III.

Завършване на обучението по специалностите "Медицински лаборант", "Рентгенов лаборант", "Рехабилитатор", "Инспектор по обществено здраве", "Помощник-фармацевт", "Зъботехник" и "Масажист (с увредено зрение)"

Чл. 7. (1) Обучението за придобиване на образователно-квалификационна степен "професионален бакалавър по ..." завършва с държавни изпити. Държавните изпити се провеждат от държавна изпитна комисия, председателят на която е хабилитирано лице. В комисията могат да бъдат включени и външни за колежа хабилитирани лица, както и изтъкнати специалисти от практиката.

(2) Съставът на всяка изпитна комисия се определя със заповед на ректора на висшето училище.

Чл. 8. (1) Държавните изпити за завършване на обучението за придобиване на образователно-квалификационна степен "професионален бакалавър по ..." са, както следва:

1. по специалността "Медицински лаборант":
 - а) Клинична лаборатория - практически и теоретичен;
 - б) Микробиология - практически и теоретичен;
2. по специалността "Рентгенов лаборант":
 - а) Комплексен изпит по Методи и техники на образната диагностика - практически и теоретичен;
 - б) Нуклеарна медицина и лъчелечение;
 - в) Радиобиология и радиационна защита;
3. по специалността "Рехабилитатор":
 - а) Кинезитерапия - практически и теоретичен;
 - б) Лечебен масаж - практически и теоретичен;
 - в) Физикална терапия - практически и теоретичен;
4. по специалността "Инспектор по обществено здраве":
 - а) Обща хигиена - практически и теоретичен;
 - б) Епидемиология - практически и теоретичен;
5. по специалността "Помощник-фармацевт":
 - а) Технология на лекарствените форми - практически и теоретичен;
 - б) Социална фармация и фармацевтично законодателство;
 - в) Фармацевтична химия, фармакогнозия и фармакология;
6. по специалността "Зъботехник":
 - а) Технология на зъбните протези - практически и теоретичен;
 - б) Зъботехническо материалознание;

- в) Ортодонтия - практически и теоретичен;
- 7. по специалността "Масажист":
 - а) Лечебен масаж - практически и теоретичен;
 - б) Кинезитерапия - практически и теоретичен.

Чл. 9. Студентите, изпълнили задълженията си по учебен план, който е съобразен с изискванията на наредбата, получават дипломи за завършено висше образование за образователно-квалификационна степен "професионален бакалавър по ..." по специалностите "Медицински лаборант", "Рентгенов лаборант", "Рехабилитатор", "Инспектор по общественото здраве", "Помощник-фармацевт", "Зъботехник" и "Масажист" със съответната професионална квалификация.

Допълнителни разпоредби

§ 1. По смисъла на наредбата:

1. "Задължителни учебни дисциплини" са тези, които осигуряват фундаментална подготовка по избраната широкопрофилна специалност от професионалното направление.

2. "Избираеми учебни дисциплини" са тези, които осигуряват специфични знания и компетентности от областта на специалността.

3. "Факултативни учебни дисциплини" са тези, които дават възможност за получаване на знания и умения в различни научни области в съответствие с интересите на студентите.

Преходни и Заключителни разпоредби

§ 2. Наредбата влиза в сила от учебната 2008 - 2009 г.

§ 3. (1) Студентите по специалностите "Медицински лаборант", "Рентгенов лаборант", "Рехабилитатор", "Помощник-фармацевт", "Зъботехник" и "Масажист (с увредено зрение)", които не са се дипломирали до началото на учебната 2008 - 2009 г., продължават обучението си по актуализиран учебен план в съответствие с изискванията на наредбата и получават диплома за завършено висше образование за образователно-квалификационна степен "професионален бакалавър по ...".

(2) Студентите по специалността "Санитарен инспектор", които не са се дипломирали до началото на учебната 2008 - 2009 г., продължават обучението си при условията на ал. 1 по специалността "Инспектор по общественото здраве" от професионално направление "Здравни грижи".

§ 4. Лицата, завършили преди влизането в сила на наредбата и притежаващи диплома за висше образование по специалността "Санитарен инспектор" на образователно-квалификационна степен "специалист по ..." и професионална квалификация "Санитарен инспектор", се ползват с правата на завършили специалността "Инспектор по общественото здраве" на образователно-квалификационна степен "професионален бакалавър по ...".

§ 5. Висше училище, което не изпълнява изискванията на наредбата, не може да приема студенти и да издава дипломи за завършено висше образование за образователно-квалификационна степен "професионален бакалавър по ...".

§ 6. Наредбата се приема на основание чл. 177 от Закона за здравето.

Приложение към чл. 5, ал. 1

**1. Задължителни учебни дисциплини за специалността
"Медицински лаборант":**

№ по ред	Учебна дисциплина	Общ хорариум (в часове)
1.	Клинична лаборатория	405
2.	Микробиология и вирусология	300
3.	Хистология с хистотехника, обща патология	165
4.	Паразитология	90
5.	Лабораторна техника и апаратура	60
6.	Анатомия	30
7.	Физиология	30
8.	Биохимия и патобиохимия	45
9.	Органична, неорганична и аналитична химия	105
10.	Медицинска генетика	45
11.	Латински език с медицинска терминология	30
12.	Общи грижи за болния с инжекционна техника	45
13.	Клинични дисциплини, в т.ч.:	
13.1.	Вътрешни болести	45
13.2.	Фармакология	30
13.3.	Детски болести и неонатология	30
13.4.	Инфекциозни болести и епидемиология	30
14.	Долекарска помощ	30
15.	Хигиена и безопасност на лабораторния труд	15
16.	Социална медицина и промоция на здравето	45
17.	Информатика	30
18.	Медицинска психология	30
19.	Социология	15
20.	Медицинска етика и деонтология	30
21.	Социално и здравно законодателство	30
22.	Медицина на бедствените ситуации	30
	Общо:	1740

**2. Задължителни учебни дисциплини за специалността
"Рентгенов лаборант":**

№ по ред	Учебна дисциплина	Общ хорариум (в часове)
1.	Основи на образната диагностика. Рентгенографски методи	420
2.	Обработка на образите в образната диагностика	90
3.	Образна анатомия	60
4.	Нуклеарна медицина	120

5.	Лъчелечение	45
6.	Радиологична физика	60
7.	Рентгенова техника, други техники за образна диагностика	90
8.	Радиобиология. Радиационна защита	60
9.	Осигуряване на качеството в образната диагностика	30
10.	Анатомия, физиология и патофизиология	90
11.	Клинична образна диагностика	120
12.	Общи грижи за болния	30
13.	Клинични дисциплини, в т.ч.:	
13.1.	Вътрешни болести	45
13.2.	Фармакология	30
13.3.	Детски болести	30
13.4.	Хирургия	30
13.5.	Ортопедия и травматология	45
14.	Долекарска помощ	30
15.	Хигиена и екология	30
16.	Латински език с медицински термини	30
17.	Информатика	30
18.	Социална медицина и промоция на здравето	45
19.	Медицинска психология	30
20.	Социология	15
21.	Медицинска етика и деонтология	30
22.	Социално и здравно законодателство	30
23.	Медицина на бедствените ситуации	30
	Общо:	1695

3. Задължителни учебни дисциплини за специалността "Рехабилитатор":

№ по ред	Учебна дисциплина	Общ хорариум (в часове)
1.	Кинезитерапия	495
2.	Лечебен масаж	225
3.	Физикална терапия	150
4.	Кинезиология	30
5.	Патокинезиология	30
6.	Мануално-мускулно тестване	45
7.	Ерготерапия и ергономия	30
8.	Латински език с медицински термини	30
9.	Анатомия и биомеханика	120
10.	Физиология и патофизиология	75
11.	Долекарска помощ	30
12.	Образна диагностика	15
13.	Клинични дисциплини, в т.ч.:	
13.1.	Вътрешни болести	75
13.2.	Фармакология	15

13.3.	Хирургия	30
13.4.	Детски болести	30
13.5.	Акушерство и гинекология	15
13.6.	Ортопедия, травматология и ортотика	90
13.7.	Нервни болести	90
13.8.	Психиатрия	15
13.9.	Кожни болести	15
14.	Социална медицина и промоция на здравето	45
15.	Информатика	30
16.	Медицинска психология	30
17.	Социология	15
18.	Медицинска етика и деонтология	30
19.	Хигиена и екология	30
20.	Социално и здравно законодателство	30
21.	Медицина на бедствените ситуации	30
	Общо:	1890

4. Задължителни учебни дисциплини за специалността "Инспектор по обществено здраве":

№ по ред	Учебна дисциплина	Общ хорариум (в часове)
1.	Хигиена на труда и радиационна хигиена и охрана на труда	175
2.	Комунална хигиена	135
3.	Хигиена на храненето	150
4.	Хигиена на детско-юношеската възраст	120
5.	Епидемиология	150
6.	Микробиология и вирусология	75
7.	Медицинска паразитология	30
8.	Санитарна техника (отопление и вентилация, водоснабдяване и канализация, електротехника, сградостроителство)	120
9.	Медицинска физика	30
10.	Санитарна химия	45
11.	Анатомия и физиология	75
12.	Латински език с медицински термини	30
13.	Клинични дисциплини, в т.ч.:	
13.1.	Вътрешни болести	60
13.2.	Хирургия	45
13.3.	Детски болести	45
13.4.	Инфекциозни болести	75
13.5.	Професионални болести с токсикология	30
14.	Долекарска помощ	30
15.	Социална медицина и промоция на здравето	45
16.	Информатика	30
17.	Медицинска психология	30
18.	Социология	15

19.	Медицинска етика и деонтология	30
20.	Социално и здравно законодателство	60
21.	Медицина на бедствените ситуации	30
	Общо:	1660

**5. Задължителни учебни дисциплини за специалността
"Масажист (с увредено зрение)":**

№ по ред	Учебна дисциплина	Общ хорариум (в часове)
1.	Лечебен масаж	630
2.	Кинезитерапия	210
3.	Анатомия и физиология	130
4.	Физиотерапия и водолечение	60
5.	Клинични дисциплини, в т.ч.:	
5.1.	Вътрешни болести	45
5.2.	Нервни болести и психиатрия	45
5.3.	Хирургия и ортопедия	30
5.4.	Детски болести	30
5.5.	Кожни болести	15
6.	Долекарска помощ	30
7.	Латински език с медицински термини	30
8.	Социална медицина и промоция на здравето	45
9.	Медицинска психология	30
10.	Социология	15
11.	Медицинска етика и деонтология	30
12.	Социално и здравно законодателство	30
13.	Хигиена и екология	30
14.	Медицина на бедствените ситуации	30
	Общо:	1465

**6. Задължителни учебни дисциплини за специалността
"Помощник-фармацевт":**

№ по ред	Учебна дисциплина	Общ хорариум (в часове)
1.	Технология на лекарствата с биофармация	320
2.	Фармацевтична химия	90
3.	Фармакогнозия	120
4.	Социална фармация и фармацевтично законодателство	90
5.	Медицински изделия	30
6.	Биология	30
7.	Анатомия и физиология	90
8.	Патоанатомия и патофизиология	30
9.	Патология (основни познания за болестите)	90
10.	Латински език с медицински термини	60

11.	Неорганична химия	45
12.	Органична химия	45
13.	Аналитична химия	45
14.	Биохимия	45
15.	Фармацевтична ботаника	60
16.	Микробиология и вирусология	45
17.	Хигиена и екология	30
18.	Фармакология и токсикология на лекарствените продукти	120
19.	Броматология	90
20.	Фитотерапия	30
21.	Фармацевтични грижи	15
22.	Медицинска психология	30
23.	Социология	15
24.	Медицинска етика и деонтология	30
25.	Социална медицина и промоция на здравето	45
26.	Информатика	30
27.	Социално и здравно законодателство	30
28.	Медицина на бедствените ситуации	30
	Общо:	1730

7. Задължителни учебни дисциплини за специалността "Зъботехник":

№ по ред	Учебна дисциплина	Общ хорариум (в часове)
1.	Анатомия, физиология и биомеханика на дъвкателния апарат	75
2.	Зъботехническо материалознание, апаратура и инструментариум	210
3.	Анатомия и морфология на зъбите с рисуване, скулптиране и моделиране	240
4.	Технология на зъбните протези	180
5.	Естетически аспекти в зъбопротезирането	45
6.	Ортодонтия	180
7.	Челюстно-лицева протектика	105
8.	Латински език с медицински термини	30
9.	Анатомия и физиология на човека	90
10.	Хигиена и екология	30
11.	Долекарска помощ	30
12.	Медицинска психология	30
13.	Социология	15
14.	Медицинска етика и деонтология	30
15.	Социална медицина и промоция на здравето	45
16.	Информатика	30
17.	Социално и здравно законодателство	30
18.	Медицина на бедствените ситуации	30
	Общо:	1425

